

Ammatillisen koulutuksen ja työllisyydenhoidon yhteistyö

1. Ammatillinen koulutus ja työllisyydenhoito

Työelämän vaatimukset ovat tällä hetkellä voimakkaan muutoksen tilassa. Tarve työntekijöiden muutosvalmiuteen ja elinikäiseen oppimiseen osaamisen kehittämisen ja täydentämisen kautta on lisääntynyt merkittävästi. Pidemmällä aikavälillä suurimmat haasteet työllisyydessä liittyvät työn murrokseen, jossa työpaikkoja syntyy uusille aloille uusin osaamisvaatimuksin entistä nopeammin. Lisäksi perinteisesti epätyypillisenä pidetyt työsuhteet yleistyvät. Kyse ei ole ilmiöistä, jotka ovat tulossa tulevaisuudessa, vaan asioista, jotka ovat läsnä jo nyt osalla aloista.

Kaupunkistrategiassa asetetun tavoitteen mukaan helsinkiläiset ovat osaamistaan, koulutustaan ja kykyjään vastaavissa töissä. Strategiakauden aikana Helsingissä koulutus johtaa työllistymiseen ja työperäinen maahanmuutto mahdollistaa helsinkiläisten yritysten kasvun. Tavoitteiden saavuttamiseksi on jatkossa pystyttävä vastaamaan tulevaisuuden työmarkkinoiden muuttuviin osaamistarpeisiin nykyistä joustavammin ja ennakoivammin. Strategiakaudella on tärkeää, että perinteisen elinkeinopolitiikan ulkopuolelle ajateltujen teemojen, kuten ammatillisen koulutuksen tavoitteita asetetaan myös elinkeinopolitiikan lähtökohdista.

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ovat yhteistyössä laatineet tilannekatsauksen ammatillisen koulutuksen ja työllisyydenhoidon yhteistyöstä. Tässä yhteydessä ammatillinen koulutus on rajattu kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialaan ja työllisyydenhoidolla tarkoitetaan sitä palvelujen kokonaisuutta, jonka avulla kaupunki pyrkii edistämään työttömien helsinkiläisten työllistymistä avoimille työmarkkinoille joko suoraan tai koulutuksen kautta. Edellä mainittujen työelämän muutoksesta aiheutuvien haasteiden vuoksi koulutus- ja työllisyyspalveluiden välinen yhteistyö on nostettava erityisen tärkeäksi kehittämisen kohteeksi. Yhteistyötä tulee edistää yhteisin tavoittein ja seurantamittarein. Koulutuksen järjestäjillä ja työllisyyspalveluilla tulee olla myös riittävät resurssit vastata työelämän muutoksiin joustavasti, tehokkaasti ja kysyntälähtöisesti. Yhteistyötä tulee kehittää huomioiden erityisesti kasvupalvelu-uudistus ja mahdollinen kuntayhtymän rooli Uudellamaalla. Valmistelussa olevan uudistuksen vaikutuksia työllisyys- ja koulutuspalveluiden yhdyspintaan on arvioitu tämän tilannekatsauksen viimeisessä osiossa.

2. Taustaa

VATT:n vuonna 2015 tekemän ennusteen mukaan Uudellemaalle syntyy vuoteen 2030 mennessä lähes yhtä paljon työpaikkoja kuin koko muuhun Suomeen yhteensä. Pääkaupunkiseudulle syntyy 80 prosenttia Uudenmaan työpaikoista. Siksi koulutukseen, osaamiseen kehittämiseen ja muuhun tulevaisuuden työelämään liittyvät kysymykset ovat erityisen tärkeitä etenkin Helsingin seudun tulevan työvoiman tarjonnan ja saatavuuden ja sitä kautta elinvoimaisuuden kannalta. Maltillistenkin ennusteiden mukaan pääkaupunkiseudun työvoimatarve vuoteen 2030 asti on 340 000, josta 75 prosenttia syntyy poistuman kautta ja 25 prosenttia alojen kasvun tai muutoksen kautta. Vuositasolla tämä tarkoittaa 18 000 työpaikkaa. Tavoitteellisempien skenaarioiden toteutuessa pääkaupunkiseudulle syntyvien työpaikkojen määrä on vielä suurempi.

Helsingin ja pääkaupunkiseudun ammattikouluttamattomien määrä

Helsingissä oli jaksolla 03/2017–02/2018 kuukaudessa keskimäärin 33 265 työtöntä työnhakijaa, joista keskimäärin 12 717 (38 %) on ollut suomalaisin koulutustiedoin ammattikouluttamattomia työnhakijoita. Helmikuussa 2018 työttömiä työnhakijoita Helsingissä oli 33 974, joista 12 101 (36 %) oli vailla ammatillista suomalaista koulutusta.

Ammattikouluttamattomat työnhakijat on laskettu työ- ja elinkeinoministeriön työvoimatilaston perusteella. Tilasto perustuu TE-toimistojen asiakastietoihin. Kirjaamiseen liittyy epävarmuuksia, joiden takia ammattikouluttamattomien työnhakijoiden määrän voidaan olettaa olevan tilastoitua hieman pienempi. Toisaalta esimerkiksi kaikki ulkomailla suoritettut ammatilliset tutkinnot kirjataan TE-toimiston käytännön mukaisesti järjestelmään eri koodilla kuin suomalaiset ammatitutkinnot. Ulkomaisen ammatitutkinnon koulutuskoodilla Helsingissä oli vuoden vaihteen 2017 ja 2018 molemmin puolin kirjattuna keskimäärin noin 3 000 työnhakijaa, mikä on noin 10 prosenttia alueen työttömistä. Näistä työttömistä työnhakijoista osalla ei ole sellaista ammatillista koulutusta, joka pätevittäisi työskentelemään Suomessa koulutuksen mukaisissa tehtävissä. Tilastointiin liittyvästä epävarmuudesta huolimatta tilastoista voi päätellä ammattikouluttamattomien työnhakijoiden määrän suuruusluokan ja sen, että ammattikouluttamattomilla on suuri riski työttömyyden pitkittymiseen. Kyse ei ole pelkästään koulutuksen puutteesta, vaan myös työuran katkonaisuudesta ja työkokemuksen puutteesta.

Helsingin ja pääkaupunkiseudun työvoimapula-alat

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi 28.3.2018 uusimman ammattibarometrin (liite), jonka mukaan pääkaupunkiseudulla on paljon pulaa työnhakijoista rakennusalan työnjohtajiin, rakennusinsinööreihin ja talonrakentajiin. Ammattibarometrin mukaan työvoimapula näissä hakuammateissa on niin suuri, että sillä voi olla vaikutuksia taloudellisen kasvun edellytyksiin. Pulaa työnhakijoista on lisäksi muihin rakennusalan tehtäviin, sosiaali- ja terveysalan sekä myynti- ja ravintola-alojen työtehtäviin.

Sosiaali- ja terveysalan tehtävät ovat ammattipätevyysvaativia tehtäviä, kuten lääkärit, erikoislääkärit, hammaslääkärit, terveydenhuollon bioanalyttikot, lähihoitajat, kuulontutkijat ja niin edelleen. Työvoimapula näillä aloilla johtuu pitkälle siitä, ettei koulutettua ammattipätevyysvaativaa työvoimaa ole pääkaupunkiseudulla tarpeeksi.

Myynti- ja ravintolatyöntekijöiden kohdalla esiin nousevia hakuammatteja, joihin ei ole tarpeeksi hakijoita ovat esimerkiksi myyntiedustajat, pikaruokatyöntekijät, puhelinmyyjät, baarimestarit ja tarjoilijat. Tässä ryhmässä osaamisvaateiden sijaan korostuu se, että näissä hakuammateissa on monesti osa-aikatyötä ja provisiopalkattua työtä, jota työttömien työnhakijoiden ei tuloloukkujen takia kannata ottaa vastaan. Kaikki työnhakijat eivät myöskään sovellu myyntityöhön.

Lisäksi tällä hetkellä pulaa työntekijöistä on yksittäisistä korkeaa osaamista vaativista ammateista sähkö- ja automaatioinsinööreistä sekä konetekniikan erityisasantuntijoista. Työvoiman kysynnän ennustetaan kasvavan seuraavan puolen vuoden aikana etenkin ICT-alan korkeaa osaamista vaativissa töissä, joissa työvoiman tarjonta ja kysyntä on toistaiseksi ollut tasapainossa Ammattibarometrin mukaan.

Näihin ”paljon pulaa” tai ”pulaa” -työaloihin rinnastuvien Ura-järjestelmän hakuammattien ylänimikkeiden mukaisia työttömiä työnhakijoita oli helmikuussa 2018 Helsingissä yhteensä 10 486 (31 % kaikista Helsingin työttömistä työnhakijoista). Yleisesti ei voida kuitenkaan olettaa, että läheskään suurin osa kyseisten alojen työttömistä työnhakijoista olisi terveydellisistä ja osaamisen vanhentumisesta johtuvista syistä johtuen suoraan valmiudessa siirtyäkseen avoimille työmarkkinoille.

Tähän tilanteeseen voidaan vastata esim. muuntokoulutuksilla, joilla on mahdollista parantaa työvoiman tarjontaa niille aloille, jossa sille on aidosti kysyntää.

Ammatillisen koulutuksen reformi

Hallituksen yhtenä kärkihankkeena ollut ammatillisen koulutuksen reformi uudistuksineen toteutettiin vuoden 2018 alussa. Siinä uudistettiin ammatillisen koulutuksen rahoitusta, ohjausta, toimintaprosesseja, tutkintojärjestelmää ja järjestäjäjärakenteita. Lisäksi aikaisemmat erilliset lait yhdistettiin yhdeksi uudeksi sekä nuoria että aikuisia koskevaksi lainsäädännöksi.

Ammatillisen koulutuksen reformin myötä koulutusjärjestelmästä tulee jatkossa selkeämpi ja helpommin lähestyttävä. Reformin vahvana painopisteenä on koulutuksen tiiviimpi kytkös työelämään. Ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne uudistui reformin myötä, tutkintoja on vähemmän, mutta ne ovat entistä laaja-alaisempia ja antavat yleisen jatko-opintokelpoisuuden. Myös yritykset ja julkisen sektorin työpaikat saavat kokonaisvaltaisempaa palvelua koulutuksen järjestäjiltä.

Kaikissa ammatillisissa opinnoissa huomioidaan aiemmin hankittu osaaminen. Koulutukseen voi hakea jatkuvassa haussa joustavasti. Kielitaidon riittävyys arvioidaan paikallisesti ja tutkintokohtaisesti. Ammatillinen koulutus voi tapahtua myös työsuhteessa ja opinnot voidaan toteuttaa työn ohessa. Työpaikalla järjestettävä koulutus voi perustua oppisopimukseen tai koulutussopimukseen. Työvoimakoulutus siirtyy osaksi ammatillista koulutusta niiltä osin, kun koulutus on tutkintotavoitteista. Ammatillisessa koulutuksessa voi suorittaa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja tai tutkinnon osia. Tarjolla on myös erilaisia valmentavia tai ammatillista osaamista kehittäviä koulutuksia, esimerkiksi erilaisia pätevyöitymis- ja korttikoulutuksia sekä ammatilliseen koulutukseen valmentavaa VALMA-koulutusta.

Reformin myötä ammatillinen koulutus tukee nykyistä paremmin elinikäistä oppimista ja työelämän tarpeita sekä työelämän muutostilanteita ja perustuu valtakunnallisiin tutkintojen perusteisiin, jotka laaditaan yhteistyössä työelämän ja koulutuksen järjestäjien kanssa.

3. Nykytilan kuvaus: koulutuspalveluiden järjestäminen työttömille kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala huolehtii varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta ja lukiokoulutuksesta, suomenkielisestä ammatillisesta koulutuksesta sekä vapaasta sivistystyöstä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan keskeisin strateginen tavoite on lisätä koulutusta, työllisyyttä sekä osallisuutta yhteiskuntaan.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö muutti ammatillista koulutusta ja sen toimintakulttuuria. Muutos koski koulutukseen hakeutumista, työssä oppimista, ammatillisen koulutuksen toteutustapoja ja oppimisympäristöjä, rahoitusjärjestelmää, opettajien työtä ja opiskelijoiden työllistymisen varmistamista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla Stadin ammatti- ja aikuisopisto (uusi nimi, jota jo käytetään, mutta ei ole vielä päätöstä) tekee työllisyydenhoidon nuorten ja aikuisten palvelujen kanssa yhteistyötä tuottamalla ammatillista koulutusta asiakkaiden tarpeisiin.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto järjestää ammatillista koulutusta opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvan mukaisesti annettujen opiskelijavuosien mukaan. Järjestämislupa kattaa tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen ja oppisopimus- ja työvoimakoulutuksen. Ammatillisen koulutuksen reformin myötä koulutusta järjestetään yhä enemmän työpaikoilla. Työpaikoilla järjestettävä koulutus lisää oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä. Uudenlainen opettajuus vaatii työelämäyhteistyötä ja

ohjauksellista työtettä. Ohjauksen keinoin opiskelijat voivat entistä paremmin kiinnittyä työelämään ja mahdollisuudet työllistymiseen paranevat. Nämä kaikki kuuluvat reformin mukaiseen pedagogiseen ajattelutapaan.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehitetään lisäksi yhteistyössä kaupunginkanslian työllisyydenhoidon kanssa seuraavia palveluja ja palvelukokonaisuuksia helsinkiläisille työttömille nuorille ja aikuisille:

- Osaamisen tunnistamisen palvelulla tunnistetaan asiakkaan muissa kuin oppilaitosympäristöissä hankittua osaamista. Kyseinen tuote poikkeaa ammatillisen koulutuksen henkilökohtaistamisen prosessista siinä, että asiakas ei ole vielä aloittamassa opintojaan vaan on muissa työllisyydenhoidon toimenpiteissä, kuten työpajalla, työ- ja toimintakeskuksessa, työkokeilussa tai palkkatuetussa työssä ilman koulutusta. Asiakkaan tunnistettu osaaminen peilataan ammatillisen perustutkinnon/tutkinnonosien tai ammattitutkinnon/tutkinnonosien osaamisvaatimuksiin ja asiakkaalla on mahdollisuus tarvittaessa täydentää osaamistaan tutkinnonosan kaikki ammattitaitovaatimukset täyttäväksi.
- Avoimet opinnot on avoin ammattiopisto -hankkeesta syntynyt palvelukokonaisuus, missä tarjotaan niin keskeyttämisvaarassa oleville opiskelijoille kuin ilman työtä ja koulutuspaikkaa oleville nuorille (alle 30 – vuotiaille) erilaisia räätälöityjä koulutuspolkuja ammatillisten opintojen jatkamiseen tai aloittamiseen. Tavoitteena on, että nuoret saavat osaamisensa näkyväksi ja pystyvät joustavasti kehittämään osaamistaan. Avoimiin opintoihin kuuluu laaja opintotarjonta niin erilaisia ammatillisia opintoja kuin opiskelunvalmiuksia tukevia opintoja. Osa opinnoista voidaan toteuttaa myös verkko-opintoina.
- Osana Stadin ammatti- ja aikuisopiston Bryggaa tuotetaan myös erityisopetuksen palvelut Ohjaamoon. Tähän palveluun kuuluu Ohjaamon nuorten tuen tarpeen arvioiminen, tukitoimien suunnittelu ja nuoren valmentaminen. Erityisopetuksen palveluihin kuuluu konsultatiivinen tuki Ohjaamon työntekijöille oppimiseen ja erityiseen tukeen liittyvissä asioissa. Erityisopetuksen palvelua tuotetaan erilaisissa toimintaympäristöissä kuten työpaikoilla, työpajoilla ja kuntouttavissa ympäristöissä.
- Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämät opinto-ohjauksen palvelut ovat nuorille tarjolla Ohjaamon kautta sekä kokeiluna aikuisille työllisyydenhoidon asiakkaille. Nuorille on suunnattu yhden opinto-ohjaajan resurssit ja aikuisille kahden opinto-ohjaajan resurssit. Opinto-ohjaajat ovat tarjonneet ajankohtaista koulutustietoutta ja yksilöllisten koulutuspolkujen suunnittelutukea, neuvontaa ja ohjausta opintojen suunnittelussa, ammatinvalinnassa, jatko-opintoihin hakeutumisessa sekä ura- ja elämänsuunnittelussa. Lisäksi opinto-ohjausta on tuotu eri toimintaympäristöihin kuten TE-toimistoihin, sosiaalitoimeen, nuorisotoimeen ja työpaikoille.
- Stadin aikuisopiston alle sijoittuva Stadin osaamiskeskus perustettiin sujuvoittamaan kotoutumiskolkuja ja luomaan uutta mallia ja mahdollisuuksia maahan muuttaneiden osaamisen kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi. Helsingin kaupunginhallitus osoitti erillismäärärahan vuonna 2016, jonka turvin toiminta käynnistettiin. Osaamiskeskus yhdistää kotoutumiskoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, sosiaalisen kuntoutuksen ja työllistymisen palvelut ja sijoittuu Stadin aikuisopistoon. Keskusten moniammatilliseen tiimiin kuuluu noin 30 henkilöä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta, sosiaali- ja terveystoimialalta, kaupunginkansliasta ja Uudenmaan TE-toimistosta. Osaamiskeskus järjestää koulutuspalveluja yhteistyössä Stadin aikuisopiston lisäksi Stadin ammattiopiston, Suomenkielisen työväenopiston sekä Arbiksen kanssa.

Erityisesti Stadin osaamiskeskuksessa on kehitetty seuraavia palveluja: suomen kielen opetusta osana työkokeilua sekä työsuhteen ohessa, jalkautuvaa S2-opetusta työpaikoille, oman äidinkielen

hyödyntämistä ammatillisissa opinnoissa, monikielisen työelämävalmennuksen yhdistämistä tutkinto-opiskeluun ja työelämävalmennusta. Osaamiskeskus on myös järjestänyt muita palveluja, kuten ammatillisia pajoja, kortti- ja lyhytkoulutuksia, S2-opetusta sekä luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Lisäksi on kehitetty yritys yhteistyötä uusien työmahdollisuuksien löytämiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan roolia työllisyydenhoidossa on lisäksi vahvistettu siten, että se on ottanut vastuun kaupunginkanslian koordinoimista työllistämistä edistävästä koulutuksesta ja palkkatuetusta oppisopimuskoulutuksesta. Oppisopimuskoulutuksella on vaikutusta työllisyyden edistämiseksi ja jopa työpaikkojen luomisessa. Oppisopimuskoulutuksessa pääosa opinnoista järjestetään käytännön työtehtävissä ja työpaikalla oppimista täydentää oppilaitoksen tarjoama koulutus. Oppisopimuksella voi opiskella ammatillisen tutkinnon tai tutkinnon osia tai syventää ammatillista osaamista.

4. Yhteenvedo nykytilanteesta ja kehittämistarpeet vuodelle 2018

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunginkanslian työllisyyspalvelut ovat tehneet tiivistä yhteistyötä vuoden 2017 alussa toteutetun työllisyyspalveluiden organisaatiomuutoksen jälkeen. Organisaatiomuutoksen yhteydessä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala otti vastuulleen aikaisemmin kaupunginkanslian hankkimat erilaiset koulutukselliset palvelut työttömille.

Toimintamuutoksen tukena on toiminut kummankin osapuolen asiantuntijoista koostuva seurantaryhmä, jonka tehtävänä on varmistaa yhteistyöstä tehdyn sopimuksen toteutuminen. Yhteistyösopimus sisältää määrällisiä tavoitteita palveluiden järjestämisestä. Seurantaryhmä on toimintansa aikana kehittänyt lähinnä sisäisiä prosesseja, joiden avulla on voitu varmistaa palveluiden mahdollisimman hyvä saavutettavuus työttömille asiakkaille myös muutoksen jälkeen.

Työmarkkinoiden kehitys työvoimapula-aloineen ja työttömien joukossa olevien ammatti-kouluttamattomien suuri määrä ovat kuitenkin osoituksia siitä, että työvoiman ja työpaikkojen välisen kohtaannon edistämiseksi tulee tehdä laajempia toimenpiteitä uusien palvelujen ja ennakoinnin kehittämiseksi sekä yhteistyön laajentamiseksi.

Alla olevaan listaan on koottu yhteistyön aikana esille nousseita kehittämistarpeita. Osa kehittämisen kohteista liittyy tiiviisti nykyiseen toimintaan ja toimenpiteet voidaan näin ollen toteuttaa osana jo olemassa olevaa yhteistyötä. Laajempaan koordinaatioon ja ennakointiin liittyvät kehittämistarpeet ovat nykyistä yhteistyötä laajempia kokonaisuuksia, joiden toimenpiteistä tulee erikseen sopia. Nyt koottu yhteenvedo kehittämistarpeista viedään seuraavaan yhteistyösopimuksen seurantaryhmään, missä tehdään tarvittavat päätökset vastuista ja toimenpiteistä.

Uusien palvelujen kehittäminen:

- Työttömille asiakkaille tarvitaan edelleen entistä joustavampia, ei välttämättä tutkintoon tai tutkinnonosaan, tähtääviä koulutuksia ja osaamisvalmennusta työelämän tarpeisiin. Koulutuksia voitaisiin järjestää myös ostopalveluna.
- Osaamisen tunnistamista ja hyödyntämistä tulee tehostaa erityisesti maahanmuuttaja-asiakkaille, joilla ei ole mahdollista osoittaa osaamistaan millään muulla tavoin kuin näyttöjen avulla.
- Suomen kielen osaaminen tulisi eriyttää ammatillisesta osaamisesta ymmärtämällä, että kielen osaamattomuus ei tarkoita ammatillista osaamattomuutta.
- Tarvitaan suunnitelmallinen ja tavoitteellinen työpaikalla järjestettävä koulutusmuoto.
- Ammatillisen osaamisen rinnalla tulee kehittää nykyistä vahvemmin myös työnhakuun liittyviä valmiuksia ja oman osaamisen markkinointia tuleville työnantajille.

Yhteistyön laajentaminen ja alueellisen koordinaation vahvistaminen:

- Osana ammatillisen koulutuksen reformia tulee toteuttaa aikaisempaa selkeästi tiiviimpää yhteistyötä koulutuksen järjestäjien sekä työ- ja elinkeinoelämän välillä.
- Työnantajat otettava tiiviimmin mukaan työllisyshoidon prosesseihin.
- Nykyisen yhteistyösopimuksen seurantaan toteuttavan työryhmän tehtävää tulee laajentaa tai sen rinnalle perustetaan uusi työryhmä kohtaannon edistämiseen liittyvien toimenpiteiden kehittämiseen ja tehostamiseen. Työryhmään tulisi kutsua mukaan myös uusia osapuolia niin, että ammatillisen koulutuksen kenttä olisi kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa laajemmin edustettuna. Lisäksi mukaan tulee kutsua myös TE-hallinnon edustus.

Ennakoinnin kehittäminen:

- Kaupungin työllisyyspalvelut tiivistää yhteistyötä ammatillisen koulutuksen kokonaisuuden kanssa tuottamalla säännöllisin väliajoin tutkimuksellista tietoa työttömien helsinkiläisten koulutustarpeista. Työllisyyspalvelut hyödyntää ELY:n ja maakuntaliiton ennakoitintyötä. Ammatillinen koulutus puolestaan hyödyntää koulutustarpeista saamaansa tietoa palveluiden kehittämisessä.
- TE-toimistojen julkaisemaa ammattibarometriä aletaan hyödyntää nykyistä laajemmin koulutuksen palvelujen kehittämisessä. Ammattibarometri on väline, jonka avulla arvioidaan työvoiman kysyntää ja tarjontaa sekä näiden välistä tasapainoa eri ammateissa ja eri alueilla. Arviot koskevat lähitulevaisuutta eli noin puolen vuoden ajanjaksoa arviointihetkestä eteenpäin. Lisäksi hyödynnetään myös muita Työ- ja elinkeinoministeriön tuottamia pidemmän aikavälin ennusteita.

5. Kasvupalvelu-uudistuksen vaikutus työllisyys- ja koulutuspalveluiden yhdyspintaan

Hallitus antoi 5.4.2018 eduskunnalle esityksen aluekehittämisen ja kasvupalvelulaiksi. Hallituksen esityksellä nykyiset julkiset, pääosin TE-hallinnon ja ELY-keskusten tarjoamat, työvoima- ja yrityspalvelut muuttuisivat kasvupalveluiksi ja niiden järjestämismääräyksiä Uudenmaan maakunnassa tulisi kuntayhtymälle. Kuntayhtymän lakisääteisinä jäseninä olisivat pääkaupunkiseudun kaupungit. Kuntayhtymä olisi järjestämismääräyksessä maakunnallisista kasvupalveluista, joiden rahoitus tulisi sille valtiolta samoin perusteiden kuin muille maakunnille. Hallituksen esityksen mukaan vastuu tehtävistä tulisi kuntayhtymälle vuoden 2020 alusta. Kuntayhtymä tulisi olla perustettu 1.3.2019 mennessä tai tehtävät menevät maakunnan järjestämismääräykselle.

Kasvupalvelu-uudistuksella ei ole suoraa lainsäädännöllistä vaikutusta koulutus- ja työllisyyspalveluiden yhdyspintaan. Muutos, jossa tutkintoon johtava työvoimakoulutus siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitukseen tehtiin vuoden 2018 alusta.

Mahdollisia työnjaollisia muutoksia yhdyspinnassa voi aiheuttaa se, että kunnilla on mahdollisuus siirtää kuntayhtymän toteutettavaksi omia työllisyys- ja yrityspalveluita mukaan lukien niiden tarjoamat työllisyyskoulutukset. Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat tehneet keväällä 2018 aikana erilliskäytännön liittyvää esivalmistelua yhdessä Uudenmaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen kanssa. Esivalmistelu kestää toukokuun 2017 loppuun. Esivalmistelun tavoitteena on tehdä asiakasnäkökulmasta esitys kaupunginjohtajille tulevasta Uudenmaan kasvupalvelukokonaisuudesta ja mahdollisen tulevan kuntayhtymän ja kuntien roolista tulevassa mallissa.

Esivalmistelussa on huomioitu työnmurroksen koulutustarpeisiin ja osaamisen lisäämisen tuomat haasteet ja merkityksen korostuminen tulevassa kasvupalvelukokonaisuudessa. Käytännössä tämä tarkoittaa koulutuspalveluiden vahvistamista ja koulutusten tiiviimpää ja joustavampaa kytköstä työmarkkinoiden tarpeisiin verrattuna nykyiseen malliin. Mahdolliset muutokset työllisyys- ja koulutusrajapinnassa selventyvät valmistelun edetessä. Erilliskäytännön peruslupauksena ja tavoitteena on ollut palveluiden

---

yhteensovittaminen paremmiksi ja asiakkaalle selvemiksi kokonaisuuksiksi, joista on vastuussa yksi järjestämisvastuullinen taho.